शुद्धिकौमुदी

पाठः २२ - ०४.११.२०१७

सङ्ख्या,

विशिष्टाः प्रयोगाः / भ्रमजनकाः प्राचीनाः प्रयोगाः

गीतायाम् आर्षप्रयोगाः च

© All the content in these slides is the intellectual property of Vyoma Linguistic Labs Foundation.
Replication/reuse in any form without express written permission from the organisation is prohibited.

सङ्ख्या

- सभायाम् अतिथित्रयाणां सत्कारः कृतः ।

’अतिथित्रयस्य’.....................

- कतिचित् मासेभ्यः पूर्वम् एषा घटना प्रवृत्ता ।

’कतिभ्यश्चित्’..................

सङ्ख्या

- कतिचन सहस्रपुस्तकानि अस्माभिः प्रकाश्यन्ते ।

’कतिपयसहस्रं पुस्तकानि’......................

- त्रिंशात्यधिकानि कथापुस्तकानि पठितानि मया ।

’त्रिंशदधिकानि’.............................

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Saṃskṛtam · Value Education · Technology

विशिष्टाः प्रयोगाः / भ्रमजनकाः प्राचीनाः प्रयोगाः

- पित्रा पुत्रः आदिष्टः यत् तेन आपणः गन्तव्यः इति ।

'त्वया'..................

- रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे ।

  रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ॥

'सीतायाः पत्ये'............../'सीतापतये'...................

vyoma ॥वाचं धेनुमुपासीत॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

विशिष्टाः प्रयोगाः / भ्रमजनकाः प्राचीनाः प्रयोगाः

- पिता रत्नाकरो यस्य लक्ष्मीर्यस्य सहोदरी ।
  शङ्खो रोदिति भिक्षार्थी फलं भाग्यानुसारतः ॥

'सहोदरा'..................

- कृष्णमुखी न मार्जारी द्विजिह्वा न च सर्पिणी ।
  पञ्चभर्त्री न पाञ्चाली यो जानाति सः पण्डितः ॥

'पञ्चभर्तृका'.......................

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

विशिष्टाः प्रयोगाः / भ्रमजनकाः प्राचीनाः प्रयोगाः

- न विश्वसेदमित्रस्य मित्रस्यापि न विश्वसेत् ।

  कदाचित् कुपितं मित्रं सर्वं गुह्यं प्रकाशयेत् ॥ - शार्ङ्गधरपद्धतिः ।

'विश्वस्यात्'..................

- दृष्टिपूतं न्यसेत् पादं वस्त्रपूतं जलं पिबेत् ।

  शास्त्रपूतं वदेद्वाणीं मनःपूतं समाचरेत् ॥ - मनुस्मृतिः ६.४६

'न्यस्येत्'...........................

विशिष्टाः प्रयोगाः / भ्रमजनकाः प्राचीनाः प्रयोगाः

- पापोऽहं पापकर्माहं पापात्मा पापसम्भवः ।

  त्राहि मां कृपया देव शरणागतवत्सल ॥

’त्रायस्व’....................

- अनुक्तमप्यूहति पण्डितो जनः ।

’ऊहते’...............

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

विशिष्टाः प्रयोगाः / भ्रमजनकाः प्राचीनाः प्रयोगाः

- स महीमखिलां भुञ्जन् राजर्षिप्रवरः पुरा ।
  वर्णानां सङ्करं चक्रे कामोपहतचेतनः ॥ - मनु ९.६७

’भुञ्जानः’....................

- यश्च मूढतमो लोके यश्च बुद्धेः परं गतः ।
  उभौ तौ सुखमेधेते क्लिश्यत्यन्तरितो जनः ॥

’क्लिश्यते’....................

विशिष्टाः प्रयोगाः / भ्रमजनकाः प्राचीनाः प्रयोगाः

- हरीतकीं भुङ्क्ष्व राजन् मातेव हितकारिणीम् (बालमनोरमा...[सुपो धातु...])

’मातरमिव’......................

गीतायाम् आर्षप्रयोगाः

- न काङ्क्षे विजयं कृष्ण ! ....

’काङ्क्षामि’........................

- स्थितधीः किं प्रभाषेत, किमासीत व्रजेत किम्

’व्रजेत्’............................

गीतायाम् आर्षप्रयोगाः

- न तु मां शक्यसे द्रष्टुं अनेनैव स्वचक्षुषा.......................

’शक्नोषि’......................

- इषुभिः प्रतियोत्स्यामि पूजार्हावरिसूदन

’प्रतियोत्स्ये’..........................

गीतायाम् आर्षप्रयोगाः

- निवसिष्यसि मय्येव अत ऊर्ध्वं.......................

'निवत्स्यसि'.......................

- शुक्लकृष्णे गती ह्येते जगतः शाश्वती मते

'शाश्वत्यौ'...........................

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Saṃskṛtam · Value Education · Technology

QUESTIONS/DOUBTS?

Email us @

sanskritfromhome@vyomalabs.in

For downloading course-materials, login @
www.sanskritfromhome.in

Subscribe to our youtube channel @
vyoma-samskrta-pathasala

Buy our Samskrita-learning products @
www.digitalsanskritguru.com

Support our cause for Samskrita-Samskriti @
www.vyomalabs.in

vyoma
॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Saṃskṛtam · Value Education · Technology

© All the content in this presentation is the intellectual property of Vyoma Linguistic Labs Foundation.
All materials shared in our website are purely for the purpose of personal study.
Replication/reuse in any form without written permission from the organisation is prohibited.